

บทที่ ๕

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ “ศึกษาทัศนคติการให้ทานของชาวบ้านดอนกลาง ตำบลธาตุ อำเภอรินชาราบ จังหวัดอุบลราชธานี” ผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยไว้ ๓ ประการดังต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการให้ทานในพระพุทธศาสนาเถรวาท
 ๒. เพื่อศึกษาทัศนคติการให้ทานของชาวบ้านดอนกลาง ตำบลธาตุ อำเภอรินชาราบ จังหวัดอุบลราชธานี
 ๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติการให้ทานของชาวบ้านดอนกลางกับหลักการให้ทานในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
- วิธีการศึกษาครั้งนี้ มี ๒ ลักษณะคือการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงภาคสนาม (Field Research) ในบ้านดอนกลาง ตำบลเมืองธาตุอำเภอรินชาราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

๑. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการให้ทานในพระพุทธศาสนาเถรวาท
- ทาน ในความหมายทั่วไปที่คนมักจะรู้จัก และคุ้นเคยทำกันมากที่สุดคือการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อสร้างคุณงามความดี พัฒนาตนและสังคม คือการให้นั้นเอง ซึ่งคนในสังคมยังมีความเข้าใจที่ผิดไปจากหลักพุทธศาสนา โดยคนในสังคมยังมีทัศนคติในเรื่องทานที่เข้าใจว่าการให้ทานคืออามิสทาน การให้สิ่งของที่มองเห็นว่าใหญ่โตเพื่อแสดงถึงฐานะบารมี แต่ทานในพุทธศาสนา หมายถึงการให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่หวังผลตอบแทน ทานยังหมายถึงการสงเคราะห์ การบริจาค การแบ่งปัน การเสียสละ ไม่ว่าจะเป็นการให้สิ่งของ อันเป็นการเสียสละทรัพย์สินของตนให้แก่ผู้อื่น เป็นการเลี่ยความสุขที่ตนมีให้กับผู้อื่น หรือเป็นการบำรุงศาสนาให้ดำรงคงอยู่ได้เพื่อประโยชน์ของสังคม การให้ทานมีทั้งอามิสทาน (การให้สิ่งของหรือวัตถุที่ควรให้) ธรรมทาน(การให้พระธรรมคำสั่งสอน)หรือแม้กระทั่งการให้หนังสือที่ดีๆ สักเล่ม การให้ความรู้ และการให้อภัยไม่ว่าคนหรือสัตว์(อภัยทาน)หรือการให้ความปลอดภัย ความไม่มีภัยแก่ตนเองและผู้อื่น
- พุทธศาสนานับจุดมุ่งหมายของการให้ทาน เราให้เพื่อบูชาคุณ ให้เพื่อสาธารณะประโยชน์ (ส่วนรวม) ให้เพื่ออนุเคราะห์ ให้เพื่อสงเคราะห์ ให้เพื่อชาระกิเลสหรือเพื่อสร้างคุณ

จะเห็นได้ว่าการให้นั้นก็เพื่อจัดความตระหนี่ ความหวง ความเห็นแก่ตัว ซึ่งก็คือการกำจัดกิเลสในจิตใจของตน นั่นเอง และเรารู้ว่าในทางพุทธศาสนาให้ความสำคัญแก่ทาน เพราะทานจัดเป็นการทำบุญอย่างหนึ่งในบุญกิริยาวัตถุ ๓ เป็นการสั่งสมบุญบารมีให้กับตนเอง ในทัศนะของคนในสังคมที่เป็นชาวบ้านในหมู่บ้านที่สืบต่อกันมาหลายชั่วคนจะให้ความสำคัญของท่านในลักษณะที่ผิดไปจากหลักพุทธศาสนา หรือพระไตรปิฎกที่แตกต่างกัน ในเรื่องของความเข้าใจในหลักปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติ

ทัศนคติคือความคิดเห็น ความเชื่อ หรือความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในสิ่งต่างๆซึ่งอาจจะเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ หรือสถานที่อย่างใดอย่างหนึ่ง และมีความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่เป็นการสนับสนุน หรือต่อต้าน มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ทัศนคติมีความสำคัญในเรื่องของการปรับตัว ป้องกันตัวเอง การแสดงออกซึ่งค่านิยม การแสดงออกถึงความรู้ ทัศนคติเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์ ถูกสร้างขึ้นจากผลของกระบวนการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของชีวิต มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอารมณ์และความรู้สึกและเป็นสัมพันธภาพทางวัตถุ-จิตวิสัยที่มีองค์ประกอบคือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านการกระทำหรือพฤติกรรม

๒. ทัศนคติการให้ทานของชาวบ้านดอนกลาง ตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๑. ความหมายการให้ทาน

ได้นิยามความหมายของท่านคล้ายกันมากที่สุดโดยเฉพาะทานคือการให้การแบ่งปันช่วยเหลืออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินชีวิต และบรรเทาความทุกข์ยากการบริจาต เป็นการให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ให้ความช่วยเหลือ ให้ความมีน้ำใจ ให้วัตถุ สิ่งของ ให้ปัจจัย ๔ ให้การแบ่งปัน ให้คำปรึกษา ให้ความศรัทธา ให้ทรัพย์สิน ให้ความช่วยเหลือร่างกาย ให้ทานกับพระ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย พี่น้องตัวเอง

๒. วัตถุประสงค์ของการให้ทาน

ชาวบ้านมีวัตถุประสงค์ของการให้ทานมีเพียง ๒ ส่วน คือ ๑. ส่วนตนเพื่อจัดความตระหนี่ ๒. ส่วนสังคมเพื่อบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมทำให้ผู้อื่นมีความสุขเช่นทานเพื่อบูชาคุณเพื่ออนุเคราะห์เพื่อสงเคราะห์เพื่อสาธารณประโยชน์เป็นต้น

๑ประเภทของท่าน

ส่วนมาก ชาวบ้านให้ความสำคัญวัตถุทาน รองลงมาคือทานในฐานะเป็นปัจจัยสี่ และสังฆทาน ขณะที่ ธรรมทาน และอภัยทานชาวบ้านดอนกลางแทบจะไม่ได้กล่าวถึงส่วนวัตถุทานที่ไม่ควรให้ ชาวบ้านค่อนข้างมีความรู้ และปฏิบัติตามหลักการทางพระพุทธศาสนา

๔. แรงจูงใจในการให้ทาน

ตามทัศนคติเกี่ยวกับแรงจูงใจการให้ทานของชาวบ้านดอนกลาง สรุปได้ ดังนี้ ๑) สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้กับผู้รับ ๒) บางคนให้เพราะความ ความกลัว เกรงใจ ความชอบ ความพอใจ ความโกรธเกลียดชัง ๓) บางคนให้ทานเพราะคาดหวังผลตอบแทนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งทั้งเป็นรูปธรรมและนามธรรม ๔) บางคนให้เพราะยึดหลักจารีตนิยมคือปฏิบัติตามทำเนียมดั้งเดิม ๕) บางคนให้เพื่อความสบายใจ

๕. วิธีการให้ทาน

ทัศนคติชาวบ้านดอนกลางมุ่งให้ความสำคัญผู้ที่ประสบทุกข์ และมากด้วยคุณธรรม ขณะเดียวกัน ผู้รับ ประกอบด้วยความปรารถนา ยินดีกับการให้ทานทั้งก่อนให้ ขณะให้ และภายหลังให้แล้ว ส่วนลักษณะทานที่ไม่ดี คือให้เพื่อหวังผลตอบแทนด้านโลกธรรม และ วัตถุทานมีค่าหยาบ เป็นการให้แบบอสังคตบุรุษลักษณะการให้ทานที่ดี คือการให้แบบสังคตบุรุษด้วยความเต็มใจ บริสุทธิ์ใจ กระทั่งวัตถุทาน

๖. อานิสงส์การให้ทาน

ตามทัศนคติของชาวบ้านดอนกลาง คือต่างมุ่งเพื่อ ลดความเห็นแก่ตัว สร้างไมตรีจิตต่อกัน เพื่อความสุขกายสบายใจ อุดมสมบูรณ์ด้วยโลกสมบัติ สวรรค์สมบัติ และมีพระนิพพานเป็นที่สิ้นสุด

๗. เปรียบเทียบทัศนคติการให้ทานของชาวบ้านดอนกลางกับหลักการให้ทานในคัมภีร์พระพุทธศาสนามีความเหมือนและต่างกันดังนี้ คือ

ความหมายของการให้ทาน

ในประเด็นนี้ ส่วนมากจะมีทัศนคติเกี่ยวกับความหมายของการให้ว่า ทานคือการให้ ให้สิ่งของ ปัจจัยสี่ และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ด้วยความรัก เอื้ออาทร ความเต็มใจ บริสุทธิ์ใจ และปรารถนาดีต่อกัน เป็นการให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน แต่เพื่อให้เกิดประโยชน์กับคนอื่นมากที่สุด นอกจากนี้ยังหมายถึง การเสียสละ การแบ่งปัน และการเผื่อแผ่ เป็นต้น เหตุผลหลัก ๆ ของการให้ทานก็คือเพื่ออุทิศกุศลผลบุญแก่เจ้ากรรมนายเวร ช่วยเหลือคนอื่น และเพื่อความสบายใจ เป็นทัศนะที่คล้ายกันกับหลักการทางพระพุทธศาสนา

วัตถุประสงค์ของการให้ทาน

ทั้งกลุ่มชาวบ้านและหลักการทางพระพุทธศาสนามีทัศนคติที่คล้ายกันคือให้เพื่ออนุเคราะห์คือการช่วยเหลือ สงเคราะห์คนยากไร้ด้วยความสงสาร มีจิตเมตตาไม่หวังผลตอบแทนจากสิ่งที่ดีนำไปให้ทานเพื่อสงเคราะห์และอนุเคราะห์คนอื่น ให้ทานเพื่อบูชาตอบแทนคุณ สร้างคุณงามความดี และความสบายใจ ให้ทานเพื่อหวังผลตอบแทนทั้งในปัจจุบันชาติ และ

อนาคตชาติ ให้ท่านเพราะความกลัว ให้ท่านเพราะความพอใจ ให้ท่านเพื่อกำจัดซึ่งความเห็นแก่ตัว ซึ่งให้ท่านมุ่งหวังจะได้รับผลตอบแทนที่เป็นนามธรรมคือหมดความตระหนี่เป็นการทำบุญโดยตรง คือบุญที่เกิดจากการให้แท้ๆ และกำจัดกิเลสภายในคือความโลภให้หมดสิ้นไปบุญจะเกิดก็เกิดจากน้ำใจ เมตตา กรุณา

ในทัศนะที่ต่างกันคือมีวัตถุประสงค์ของการให้ท่านที่มีการหวังสิ่งตอบแทน หวังชื่อเสียง หวังความร่ำรวย โชคลาภ เพราะในทางพุทธศาสนาจะไม่หวังสิ่งตอบแทนเลย

ประเภทของท่าน

ในทัศนะที่คล้ายกันคือชาวบ้านรู้จักประเภทของท่านเฉพาะอามิสทานหรือทานวัตถุ ๑๐ รวมไปถึงวัตถุทานที่ควรให้และไม่ควรให้

ในทัศนะที่ต่างกันนั้น ส่วนมากชาวบ้านให้ความสำคัญกับวัตถุทาน คือการให้ปัจจัยสี่ ส่วนธรรมทานได้เพียงแต่การเข้าวัดฟังธรรม มอบหนังสือ หรือแนะนำให้คนทำในสิ่งที่ถูกต้อง ขณะที่อภัยทานคือมอบโอกาสใหม่ให้คนที่หลงผิดกลับกายกลับใจ เป็นคนที่ดีของสังคม นั้นจะไม่มีการกล่าวถึง ทั้งที่ ทานทั้งสองประเภทหลังนี้ชาวบ้านก็ได้ทำเหมือนกัน เช่นการให้คำแนะนำสั่งสอนในเรื่องในสิ่งที่ดีงาม การให้อภัยคนอื่น ไม่ผูกใจอาฆาต พยาบาท ความละเอียดยและความลึกซึ้งของท่านทั้งสองข้างหลังนี้ค่อนข้างจะเข้าใจน้อย แต่อย่างไรก็ดี การให้ท่านแต่ละครั้งมีแรงจูงใจนำหน้าก็คือเพื่ออุทิศบุญกุศลให้แก่เจ้ากรรมนายเวร ช่วยเหลือคน และเพื่อความอุดมสมบูรณ์ในชาติหน้า นอกจากนี้ท่านที่ไม่ควรให้ก็คือเครื่องมีนเมา เช่น ยาเสพติด บุหรี่ เหล้าสุรา เป็นต้น เหตุผลหลัก ๆ ก็คือเป็นข้าศึกทำลายกุศลธรรมของนักบวช

แรงจูงใจในการให้ท่าน

ในทัศนะที่คล้ายคลึงกันก็คือในแง่ของ แรงจูงใจที่ให้ท่านนั้นเพราะประสบพบเข้าจึงให้เช่นประสบภัยพิบัติ รู้สึกสงสารคนที่เดือดร้อนกว่าตน

ประเด็นที่แตกต่างไปจากนี้ก็คือ เวลาให้ท่านไปแล้วยังคิดเสียดาย ไม่แนใจ ไม่เชื่อใจ ไม่ศรัทธาในการให้ท่าน ซึ่งประเด็นนี้พบเห็นได้จากการที่มีคนมาชักชวนให้ร่วมทำบุญ จะมีบางกลุ่มที่มีความคิดและรู้สึกแบบนี้ บ้างมองว่านี่คือธุรกิจของการใช้ความเชื่อความศรัทธามาเป็นจุดขาย ซึ่งในทางพุทธศาสนาแล้วจะไม่มีความคิดแบบนี้ เพราะพุทธศาสนาสอนให้รู้จักเลือก สอนให้รู้จักใช้เหตุผลในการคิดและตัดสินใจ

ทั้งนี้ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า แรงจูงใจในการให้ท่านมีความสำคัญมากที่สุดสำหรับสังคมปัจจุบัน เนื่องจากเป็นตัวแปรและตัวเชื่อมระหว่างคน โดยเฉพาะการช่วยเหลือซึ่งกัน นอกจากนี้ก็คือเกี่ยวข้องกับความรู้สึก และสภาพจิตใจ โดยให้เหตุผลว่าเพื่อความสบายใจ และอุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไป อย่างไรก็ตามการให้ท่านของกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เลือกทำกับ

นักบวชทางพระพุทธศาสนา และเลื่อกจะทำให้วันสำคัญทางศาสนาเป็นส่วนมาก ซึ่งในประเด็นนี้ หมายถึง การดักบาตรในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนานั้นเอง ทัวไปแล้วกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้เคยใส่บาตรพระเป็นประจำอยู่แล้ว ขณะเดียวกันกลุ่มเป้าหมายลึ้มไปว่าการช่วยเหลือไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบไหนก็ตาม ล้วนแต่เป็นการให้ทานทั้งนั้น แต่กลุ่มเป้าหมายให้เหตุผลว่าจะต้องเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด มีความงดงามด้านพฤติกรรมทางกาย วาจา และใจ ซึ่งก็หมายถึงนักบวชในพระพุทธศาสนานั้นเอง

วิธีการให้ทาน

ในทัศนะที่เหมือนกันคือ ผู้ให้(ทายก) ผู้รับ(ปฎิภาทก)และวัตถุทานต้องบริสุทธิ์ ไม่ขึ้นอยู่กับวัตถุที่ให้ว่ามากหรือน้อย ราคาแพงหรือราคาถูก แต่ขึ้นอยู่กับเจตนาของเป็นสำคัญ

ชาวบ้านมีรูปแบบการให้ทานเป็นแบบปัจจัยสี่และวัตถุทาน ๑๐ เป็นต้น และเลือกผู้รับทาน คือ พระสงฆ์ รองลงมาคือให้ช่วยเหลือผู้ที่ประสบความทุกข์ยาก ส่วนคุณสมบัติของผู้ให้ ให้ด้วยความเต็มจิต บริสุทธิ์ใจ กระทั่งวัตถุทานทั้งก่อนให้ ขณะให้ และภายหลังให้แล้ว ส่วนลักษณะทานที่ไม่ดี คือวัตถุทานที่มีตำหนิ ให้เพื่อหวังผลตอบแทน ขณะที่ลักษณะทานที่ดีคือให้ด้วยความรัก ความเมตตาอารี ให้ตามกำลังทรัพย์ที่ตนมี วัตถุทานสะอาด บริสุทธิ์ ไม่มีตำหนิ

ในทัศนะที่ต่างกัันนั้นคือ ชาวบ้านบางกลุ่มมีความเห็นว่า ให้ทานกับใครก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นพระ ให้ทานที่ไหนก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นที่วัด สะดวกที่ไหนให้ที่นั่น ทั้งนี้การมีความคิดหรือทัศนะแบบนี้ไม่ถือว่าผิด แต่อานิสงส์ที่ได้รับจะต่างกันแค่นั้น เพราะไม่ว่าปฎิภาทกจะเป็นเช่นไร อานิสงส์ก็ยิ่งมากกว่าปฎุชนคนธรรมดาอยู่เสมอ อีกแง่หนึ่งคือการฝากให้คนอื่นไปทำทานแทน อานิสงส์ก็น้อยกว่าการไปทำด้วยตนเองเหมือนกัน

อานิสงส์การให้ทาน

ในทัศนะที่คล้ายกันคือการให้ทานยังเป็นเครื่องเกื้อหนุนให้ไปเกิดในสุคติสวรรค์การให้ทานจะทำให้เป็นผู้มีทรัพย์มาก ดังที่ปรากฏในชีวิตจริงบางคนเกิดมาในตระกูลสูง ตระกูลที่มีทรัพย์สมบัติมากมายบางคนเกิดมาแทบไม่มีอะไรจะกินแม้จะดิ้นรนหาเท่าไรก็ไม่พอกินทั้งนี้ต้องพิจารณาเหตุปัจจัยหลายประการซึ่งก็คือการให้ทานนั่นเอง ชีวิตจะประสบพบแต่คนดี รู้จักมอบรอยยิ้มให้กัน มีเงินทอง พร้อมด้วยสุขกาย และสุขภาพจิตที่ดี

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะว่าการให้ทานต้องให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ควรให้แก่บุคคลที่มีความเดือดร้อนและให้ทานแก่พระภิกษุด้วยความศรัทธาเลื่อมใส ควรทำทานตามกำลังตนเอง จะทานอะไรต้องคิดเสมอว่าไม่ให้คนอื่นและตนเองเดือดร้อน ทานด้วยความเสียสละและด้วยเจตนาจิตที่บริสุทธิ์ ทานในสิ่งที่ผู้รับได้นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เราควรให้ทานพวกอาหารการกินสำหรับเด็กกำพร้าและครอบครัวที่ยากจน ควรให้เงิน ให้ปัจจัยเพื่อให้ทางวัดจัดสรรการใช้เองเพราะทางวัดจะรู้ว่าสิ่งไหนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้มากที่สุด ทั้งนี้ถ้าให้ความสำคัญกับเงินก่อนทานจะกลายเป็นทุกข์ มีน้อยทานน้อย ทานมากเป็นทุกข์ การให้ทานเป็นสิ่งที่ดีเพราะเราทำทานอย่างจริงใจผู้วิจัยขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น ๓ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ควรส่งเสริมให้ชุมชนในหมู่บ้านมองเห็นความสำคัญเรื่องการให้ทานให้มากขึ้น
๒. ควรมีแนวทางที่จะส่งเสริมเรื่องทานไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
๓. ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนได้รับความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการให้ทานตลอดจนอานิสงส์ของทานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำหลักการไปปลูกฝังและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง
๔. นำเสนอผลการวิจัยนี้ให้กับผู้นำชุมชน(กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน) เพื่อหาแนวทางในการให้ทานทำบุญที่เหมาะสมให้กับชุมชน
๕. ใช้เป็นหลักแก้ปัญหาด้านการให้ทานที่ไม่ถูกต้องในทุกๆ ด้าน
๖. ในฐานะชาวพุทธควรสนับสนุนกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและควรทำหน้าที่ของชาวพุทธในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาต่อไป

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. จัดกิจกรรมตักบาตรทุกๆ วันพระ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันสำคัญแห่งชาติ และวันหยุดตามประเพณี
๒. ทางวัดควรจัดให้มีเสียงตามสาย ออกอากาศให้ชุมชนได้ทราบทั้งเรื่องกิจกรรมและเรื่องที่ให้ความรู้ แก่คิดต่างๆ เกี่ยวกับพุทธศาสนา ให้ได้ทราบทั่วกัน โดยเลือกวันเช่นจันทร์, พุธ, ศุกร์ หรือทุกวันโดยระบุช่วงเวลา
๓. ควรทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมปฏิบัติธรรมให้ชุมชนได้ทราบ
๔. มีการทำบุญประจำหมู่บ้าน
๕. เจ้าของชุมชนสามารถร่วมกันทำความดีใส่ชุมชนของเราด้วยการตักบาตรทุกวันพระ ใส่บาตรที่วัด หรือการให้ทานที่หน้าบ้าน อย่างน้อยที่สุดให้ทำความดีที่บ้าน

๕.๒.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัย

๑. ควรศึกษาเปรียบเทียบการให้ทานในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทกับการให้ทานในมหายาน

๒. ควรศึกษาทัศนคติในการให้ทานในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเปรียบเทียบกับทัศนคติในพระพุทธศาสนาปัจจุบันในเชิงวิเคราะห์

๓. ควรศึกษาเปรียบเทียบการให้ทานของชาวพุทธในจังหวัดอุบลราชธานีกับการให้ทานของชาวพุทธในจังหวัดอื่น

๔. ควรศึกษาเปรียบเทียบการให้ทานในสังคมชนบทกับการให้ทานในสังคมเมืองในเชิงวิเคราะห์